

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 10. februar 2020
Kontor: Sikkerhedskontoret
Sagsbeh: Katrine Holst
Sagsnr.: 2020-0030-3415
Dok.: 1362247

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 610 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 14. januar 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Morten Duus

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 610 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren bekræfte, at Tilsynet for Efterretningstjenesterne ikke kan kontrollere en sag som Ahmed Samsam, og vil ministeren påtage initiativ til, at det sker?”

Svar:

1. Tilsynet med Efterretningstjenesterne (TET) er et særligt uafhængigt kontrolorgan, der fører legalitetskontrol med, at Politiets Efterretningstjeneste (PET) og Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) behandler oplysninger om fysiske og juridiske personer i overensstemmelse med lovgivningen. TET udøver sine funktioner i fuld uafhængighed og er ikke undergivet tjenestebefalinger fra Justitsministeriet, Forsvarsministeriet eller andre administrative myndigheder med hensyn til udøvelsen af sin virksomhed.

Lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET-loven) indeholder i kapitel 9 en række bestemmelser om TET. Det følger af lovens § 18, at TET – efter klage eller af egen drift – påser, at PET bl.a. overholder lovens bestemmelser om tilvejebringelse af oplysninger, herunder om indsamling og indhentning (§§ 3-4), og om intern behandling af oplysninger, herunder om frister for sletning af oplysninger (§§ 6 a-9 a). Lov om Forsvarets Efterretningstjeneste (FE-loven) indeholder i § 15 en tilsvarende bestemmelse.

Det fremgår af bemærkningerne til PET-loven og FE-loven, at lovforslagene bygger på betænkning nr. 1529/2012 om PET og FE, som blev afgivet af Udvalget vedrørende Politiets og Forsvarets Efterretningstjenester den 24. februar 2012.

For så vidt angår TET's opgaver fremgår det bl.a. af bemærkningerne til lovene, at opgaven for tilsynet er at føre tilsyn med tjenesternes overholdelse af reglerne om tjenesternes behandling af oplysninger om her i landet hjemmehørende personer. Det vil sige, at tilsynets opgave skal være at udøve legalitetskontrol inden for dette område. Derimod skal TET ikke have til opgave at udtale sig om, hvordan PET bør udføre sine opgaver på en politifaglig og hensigtsmæssig måde, eller hvordan FE bør udføre sine opgaver på en efterretningsmæssig og hensigtsmæssig måde.

Det vil således fortsat være op til tjenesterne selv inden for rammerne af de retlige regler for tjenesternes virksomhed at tilrettelægge deres sagsbehandling.

2. PET-loven indeholder i kapitel 8 en række bestemmelser om retten til indsigt mv. Det følger således af PET-lovens § 13, stk. 1, at fysiske og juridiske personer kan anmode TET om at undersøge, om PET uberettiget behandler oplysninger om den pågældende (indirekte indsigt). TET sikrer, at dette ikke er tilfældet og giver herefter den pågældende besked herom. Hvis det konstateres, at PET uberettiget behandler oplysninger om den pågældende, skal disse slettes, jf. lovens § 13, stk. 2.

Hvis særlige forhold taler for det, kan TET pålægge PET at give hel eller delvis indsigt i oplysninger, som PET behandler om pågældende eller ret til indsigt i, hvorvidt tjenesten behandler oplysninger om vedkommende, jf. PET-lovens § 13, stk. 3, jf. § 12, stk. 1.

FE-loven indeholder i kapitel 6 tilsvarende bestemmelser.

Om indsigtsordningen fremgår det af betænkning nr. 1529 af 2012 om PET og FE, at TET skal være borgerens garant for, at tjenesterne ikke uberettiget behandler oplysninger om borgeren.

Heri ligger, at TET skal kunne pålægge tjenesterne at slette oplysninger, som tjenesterne efter tilsynets opfattelse behandler med urette. Af tilsynets meddelelse til borgeren om den undersøgelse, der er foretaget på den pågældendes vegne, skal imidlertid alene kunne udledes, at der ikke uberettiget behandles oplysninger om borgeren, og ikke at der slet ikke behandles eller har været behandlet oplysninger, eller at der tidligere uberettiget har været behandlet oplysninger, eller at der berettiget behandles oplysninger.

Ifølge bemærkningerne til PET-loven og FE-loven dækker ”særlige forhold” over tilfælde, hvor borgeren har en afgørende interesse i at få indsigt. Bestemmelsen vil eksempelvis kunne anvendes i tilfælde, hvor det ville kunne få alvorlige psykiske skadevirkninger for en person, hvis personen ikke får oplyst, at vedkommende ikke er registreret hos PET eller FE. Det fremgår af bemærkningerne til PET-loven, at der endvidere kan tænkes tilfælde, hvor en uberettiget behandling af personoplysninger har påført en person en væsentlig økonomisk eller ikke-økonomisk skade.

Endvidere fremgår det af bemærkningerne til PET-loven og FE-loven, at TET’s mulighed for at pålægge PET og FE at give indsigt er en ”sikkerhedsventil”.

3. Det bemærkes, at Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne er oprettet med det formål at have indseende med efterretningstjenesterne, jf. § 1, stk. 1, i lov om etablering af et udvalg om forsvarets og politiets efterretningstjenester (UET-loven).

Efter UET-lovens § 2, stk. 2-4, holder regeringen udvalget orienteret om væsentlige omstændigheder af sikkerhedsmæssig karakter eller vedrørende udenrigspolitiske spørgsmål, som er af betydning for efterretningstjenesterne virksomhed. Regeringen giver på udvalgets anmodning oplysninger om efterretningstjenesterne virksomhed, og udvalget kan anmode justitsministeren og forsvarsministeren om at foranledige, at cheferne for henholdsvis politiets og forsvarets efterretningstjeneste er til stede i forbindelse med et udvalgmøde med henblik på at besvare spørgsmål. Orienteringen af udvalget sker under hensyntagen til de særlige forhold, som gør sig gældende for efterretningsvirksomhed, jf. UET-lovens § 2, stk. 7.

Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne kan enten mundtligt eller skriftligt over for regeringen tilkendegive sin opfattelse vedrørende de spørgsmål, som tages under behandling i udvalget, jf. UET-lovens § 3, stk. 1.